

การประเมินความเสี่ยง การทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

กลุ่มกฎหมายและคดี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
ประจำปี ๒๕๖๗

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับเหตุการณ์ด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาดันต่อได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ ความจำเป็นในการประเมินความเสี่ยงมีความสำคัญและมีความจำเป็นในการป้องกันและควบคุม ปัญหาด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กร โดยรวม และเป็นกระบวนการดำเนินงานขององค์กรที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงที่ดี คือ การสนับสนุนบุคลากรมีส่วนร่วมใน การวิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยง ตลอดจนในการติดตามการดำเนินงานตามแนวทางการ บริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหา ทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริต ทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่ คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็น การเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ฉบับนี้ จะเป็น ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ และการดำเนินการที่สอดคล้องเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้ข้าราชการ และบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกคน ได้ยึดเป็นแนวปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ให้เป็นเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต

(นายณรินธรณ์ แซ่งล้ำ)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

๑

วัตถุประสงค์

๔

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต

๕

ส่วนที่ ๓

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑๓

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

๑๓

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

๑๔

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑๗

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒๐

ขั้นตอนที่ ๕ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๒๔

แผนกำกับติดตามการจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๒๙

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีความซับซ้อนรุนแรง มากขึ้นเรื่อย ๆ ก่อให้เกิดความเสียหายและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติทั้งทางด้านสังคมที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และไม่เท่าเทียมของประชาชน ด้านเศรษฐกิจที่กระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และด้านการเมืองที่ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ด้านความโปร่งใสของประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าหมายหลัก เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อป้องกันการ ทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรมของ “คน” ให้มีจิตสำนึก และ พฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต โดยการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด (Paradigm Shift) หรือสามารถ แยกแยะ ประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้ อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดี ทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการสร้างนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ อย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการ ดำเนินงานโดยแนวทางการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือ “การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต” เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของ การดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

นอกจากนี้ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐได้สำรวจสถานะ และปัญหาการ ดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรให้นำไปสู่ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการของหน่วยงาน ให้เป็นไปอย่างมีธรรมาภิบาลและมีมาตรการในการป้องกันการทุจริตภายในองค์กร ได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ เปิดเผยข้อมูลตามแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) ในตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต เรื่อง การประเมิน ความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตอันเป็นการกำหนด มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสภายในหน่วยงาน และการกำกับ ติดตามให้มีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

เนื่องจากปัจจุบันได้ปรากฏข่าวในสื่อต่าง ๆ พบว่ามีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเรียก รับ สินบนของเจ้าหน้าที่ ของรัฐเป็นจำนวนมาก จึงได้ดำเนินการ “ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗” ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนการ กระทำที่อาจนำไปสู่การขัดกันแห่งผลประโยชน์ และอาจนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันของบุคลากรภายในหน่วยงาน ต่อไป

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในฐานะที่กลไกของฝ่ายบริหารที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยกำหนดให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาค ส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประทุมิชอบได้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เป็นการดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่จะนำไปสู่การจัดทำมาตรการภายในต่างๆ ของหน่วยงาน เพื่อ ป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และเชื่อมโยงกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment - ITA) ตัวชี้วัด OIT ที่ ๐ ๓๐ เกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประทุมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยง และปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและการประทุมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผล กระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เมื่อหลายปีที่แล้วหน่วยงานที่ชื่อว่า COSO หรือ The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission ได้ออกเอกสาร Internal Control - Integrated Framework ออกมา เพื่อให้องค์กรธุรกิจและหน่วยงานอื่นใช้ในการประเมินและปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการผสมผสานแนวคิดเรื่อง การจัดการความเสี่ยงเข้าไป จนทำให้พัฒนาขึ้น หลักการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดทำความเสี่ยงอย่างเหมาะสมตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) มีดังนี้

๑. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรให้เอื้อ (internal Environment)
๒. การกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (Objective Setting)
๓. การระบุความเสี่ยงต่าง ๆ (Event Identification)
๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๕. กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง (Risk Response)
๖. กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง (Control Activities)
๗. ข้อมูลและการสื่อสารคั่นบริหารความเสี่ยง (Information and Communication)
๘. การติดตามผลและฝ้าระวังความเสี่ยงต่าง ๆ (Monitoring)

การจัดการความเสี่ยงทั้ง ๘ ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับขององค์กร ซึ่งถ้าองค์กรได้ดำเนินการตาม ๘ ขั้นตอนนี้อย่างละเอียดรอบคอบก็สามารถที่จะป้องกันผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงได้ รวมทั้งองค์กรยังสามารถมั่นใจได้ว่าการจัดการความเสี่ยงนั้นอยู่ในวิสัยที่สามารถควบคุมได้ด้วยความมั่นใจ

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจาก การปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ความหมายของความเสี่ยง

ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขององค์กร

๒ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กร กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทัน ต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการ งบประมาณ ไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผนการควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ (Compliance Risk C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินการ สัญญาการร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย คือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ บ่อยครั้งการควบคุม กำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับ ของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

"การประเมินความเสี่ยง" หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มี ผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนด แนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการ ควบคุมความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยง ในการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ฝ่ายบริหาร ต้องประเมินความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างเพียงพอและเหมาะสม การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุปัจจัยเสี่ยง (Event Identification) องค์กรจะต้องทำความเข้าใจและระบุให้ได้ถึงปัจจัย ที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยง

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) องค์กรจะต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กรและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๓. การกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง (Risk Response) องค์กรจะต้องกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงโดยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และความคุ้มค่าด้วย การบริหารความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง คือการประมาณโอกาสของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและประเมินผล กระทบจากความเสี่ยงว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีต่อองค์กร โดยวัดคะแนนรวมจากจำนวนของโอกาส และผลกระทบของความเสี่ยง

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างสืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต

๑. ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตขององค์กร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้จัดทำประเภทของความเสี่ยงการทุจริตไว้ด้วยกัน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย

๓. ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ความเสี่ยงทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	<p>◇ ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่ กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง, ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส)</p> <p>◇ เหตุการณ์/การกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร</p>
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	กระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถ ยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
การทุจริต	<p>องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบ ของการทุจริต เป็น ๗ ประเภท ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของ เจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ ๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของ เจ้าหน้าที่รัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ ๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ผลประโยชน์ ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจ ให้ เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ องค์กรของรัฐ นำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้ เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึง คุณสมบัติและความเหมาะสม ๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่น พรรค เล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้ หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติ และความเหมาะสม ๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือ สถานะมากกว่า ๑ สถานะ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม	<p>การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการ สาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบใน กิจการของรัฐ หรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือ ความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่ หรือดุลยพินิจในการพิจารณา ตัดสินใจในการกระทำการใดๆ หรือดำเนินการดังกล่าว นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือ ประโยชน์อื่นๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง</p>
ความเสี่ยง / ปัญหา	<p>ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา</p>
ประเด็นความเสี่ยง	<p>เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง</p>
โอกาส (Likelihood)	<p>โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น</p>
ผลกระทบ (Impact)	<p>ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน</p>

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๒. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อ ปี ๑๙๙๑ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับ ดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุม

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กันมีอยู่จริง

และ สามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (pressure/Incentive) โอกาส (Opportunity) ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุม ภายในมีจุดอ่อน และหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ (Rationalization) ตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

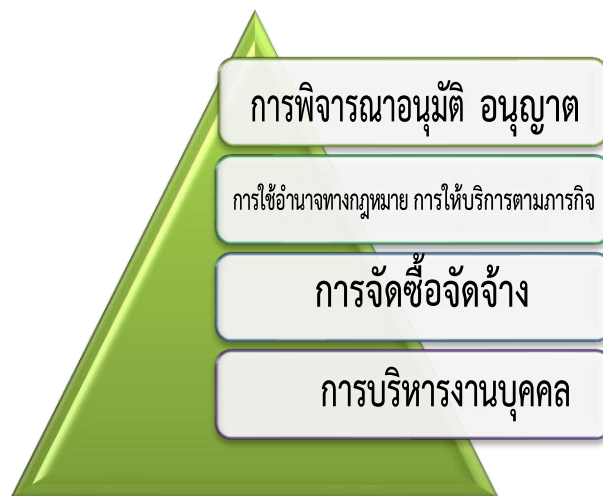
๔. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๔.๑ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจในการพิจารณาอนุญาตของให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๔.๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ

๔.๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔.๔ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

๕. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๕.๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

๕.๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

๕.๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๕.๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๕.๕ การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๖. แนวทางของ COSO ทั้งสิ้น ๘ ขั้นตอน ดังนี้

๖.๑ การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร ให้เอื้อปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายใน ช่วยทำให้การป้องกันการทุจริตภายในที่มีอยู่มีประสิทธิภาพระดับหนึ่ง ผู้บริหารมีความรู้และมุ่งมั่นที่จะบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจนโครงสร้าง สายงานเอื้อต่อการปฏิบัติงานสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์และเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการติดตามการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

๖.๒ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๖.๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนระบุถึงความเสี่ยงการทุจริตด้านการดำเนินงาน จำนวน ๕ ขั้นตอน ได้แก่ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๖.๔ การวิเคราะห์ความเสี่ยง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินการหรือการปฏิบัติหน้าที่ไว้ ๔ ประเด็น ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยการ ความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (impact) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ
๔	สูง	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานเข้าตรวจสอบ
๓	ปานกลาง	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	น้อย	เริ่มมีความกังวล หรือมีการสอบถามข้อมูล
๑	น้อยมาก	แทบจะไม่มีผลกระทบ

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการ จัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมิณซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง ■
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม ■
เสี่ยงปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง ■
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว ■

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

๖.๕ การกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถจำแนกระดับความเสี่ยง ออกเป็น ๓ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ

๖.๖ การกำหนดกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง

"กิจกรรมการควบคุม" หมายถึง นโยบายและวิธีการต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการสนองตอบ โดยมีการปฏิบัติตามในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อป้องกันหรือลดความเสียหาย ความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นและให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน สำหรับกิจกรรมการควบคุมในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่งานภายในองค์กรอย่างเหมาะสม ไม่มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญหรืองานที่เสี่ยงต่อความเสียหายตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่นที่เหมาะสม ทดแทนกิจกรรมการควบคุมประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญ คือ

- การกำหนดนโยบายและแผนงาน (Policies and Plans)
- การสอบทานโดยผู้บริหาร (Management Review)
- การประมวลผลข้อมูล (information Processing)
- การควบคุมทางกายภาพ (Physical Control)
- การมอบอำนาจที่เหมาะสม (Appropriate Empowerment)
- การแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties)
- ดัชนีวัดผลการดำเนินงาน (Performance Indicators) การจัดทำเอกสารหลักฐาน (Documentation)
- การตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างอิสระ (independent Checks on Performance)
- การกำหนดสิทธิ์การเข้าถึงสินทรัพย์ (Accessing Rights)

๖.๗ การจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จะต้องมีกระบวนการในการบริหารจัดการสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน เพื่อปกป้ององค์กรจากความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากความเสี่ยง และเพื่อความสามารถในการดำเนินพันธกิจขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ ไม่ใช่แค่เพียงการปกป้องสินทรัพย์สารสนเทศหรือองค์กรเพียงเท่านั้น

๖.๘ การติดตามร่องรอยความเสี่ยง เป็นการติดตามเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการความเสี่ยงการทุจริตว่า ได้ดำเนินการไปเช่นใดบ้างแล้ว

ส่วนที่ ๓

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารความเสี่ยงการทุจริต ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการความเสี่ยง

๑. การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง
๒. การใช้คำนิยามความเสี่ยงเพื่อให้เป็นที่เข้าใจแบบเดียวกันและใช้ร่วมกันในองค์กร
๓. การปฏิบัติตามกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
๔. กระบวนการในการบริหารการเปลี่ยนแปลง
๕. ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการจัดการความเสี่ยง
๖. การสื่อสารภายในองค์กรและการสื่อสารให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
๗. การติดตามและการวัดผลการบริหารความเสี่ยง
๘. การปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อควบคุมความเสี่ยง
๙. การฝึกอบรมและกลไกด้านทรัพยากร
๑๐. การให้รางวัลจากผลสำเร็จ

การบริหารความเสี่ยงการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน มีขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จำนวน ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน
๒. การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๔. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๕. การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร แบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินการหรือการปฏิบัติหน้าที่ไว้ ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเด็นที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมายการให้บริการตามภารกิจ

ประเด็นที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

ประเด็นที่ ๔ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทด้านนั้น " โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต (มาจาก ๔ ด้าน ในข้างต้น)

- เลือกรงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เลือกกระบวนการงาน จากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการประเมิน

ความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ได้วิเคราะห์ถึงบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์กร กระบวนการ หรือโครงการจัดซื้อ/จัดจ้าง ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน และคัดเลือกกระบวนการที่ประเมินว่าจะมีโอกาสเกิด การทุจริตหรือรับสินบนในขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตฯ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความเสี่ยงการทุจริตและประพตติมิชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร สามารถกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและประพตติมิชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ใน ๓ ประเด็น เนื่องจากไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. การใช้อำนาจตามกฎหมาย

๒. การจัดซื้อจัดจ้าง

๓. การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘			
การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การรับนโยบายเร่งด่วนจากกระทรวงศึกษาธิการ	-	ผู้บริหารรับนโยบายที่มีความเสี่ยงให้เกิดการทุจริต หรือเอื้อประโยชน์ต่อคนกลุ่มหนึ่งหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน

การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๒	การดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ	-	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่คนกลุ่มหนึ่ง หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือบุคลากรขององค์กรต้องปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับ
๓	การให้บริการตามภารกิจ	-	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนผลประโยชน์ หรือของขวัญ ของกำนัลจากการบริการตามภารกิจ
๔	การให้บริการตามภารกิจ	-	การใช้อำนาจหน้าที่ในการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ
การจัดซื้อจัดจ้าง			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การแต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐		คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่มีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น อาจเกิด ความผิดพลาดหรือไม่มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงการเอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

การจัดซื้อจัดจ้าง			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๒	การกำหนดแบบรูปรายการ ร่างขอบเขตของงาน และคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์	-	จัดทำแบบรูปรายการร่างขอบเขตของงานและคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งหรือการได้รับของแถมหรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง
๓	การตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจรับงานล่าช้า	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา หรือตรวจรับก่อนการดำเนินงานแล้วเสร็จจริง/อาจมีการตรวจรับงานล่าช้า เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขเจรจาเรียกรับผลประโยชน์จากคู่สัญญา
การบริหารงานบุคคล			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งรวมถึงการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว	-	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครสอบหรือผู้ขอย้ายเพื่อให้ได้รับคัดเลือกการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง

การบริหารงานบุคคล			
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๒	การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราว เพื่อเลื่อนเงินเดือน	-	ผู้บริหาร/คณะกรรมการ มีการเรียกรับสินบนจากผู้รับการประเมินเพื่อให้ได้รับการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงาน/เลื่อนระดับ การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเมินโอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) ที่เป็นไปได้	
ระดับ	โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

ประเมินผลกระทบ (Impact)	
ระดับ	ผลกระทบ (Impact)
๕	เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการ ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ
๔	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานเข้าตรวจสอบ
๓	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	เริ่มมีความกังวล หรือมีการสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มีผลกระทบ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต					
ค่าความเสี่ยง (Risk Score)					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑ - ๓ คะแนน

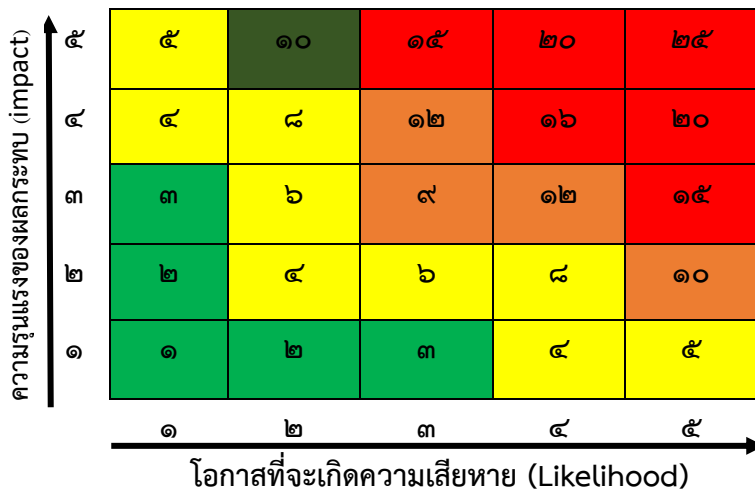
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary)

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมิณซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
เสี่ยงปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

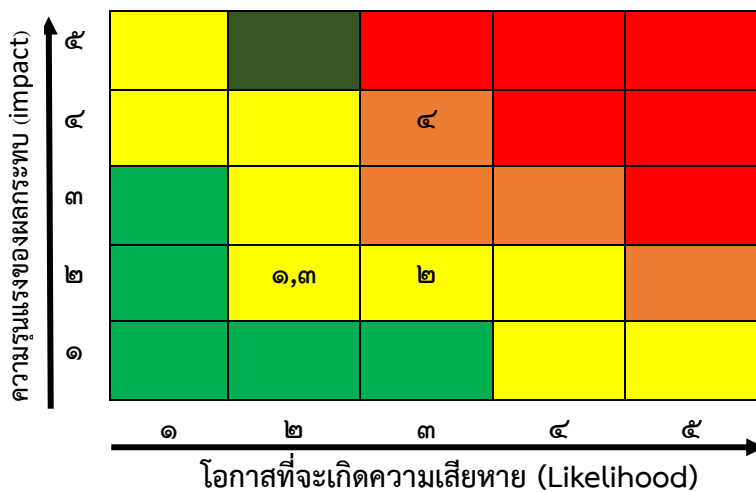
ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘					
<p>ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘</p>					
การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ					
๑	ผู้บริหารรับนโยบายที่มีความเสี่ยงให้เกิดการทุจริต หรือเอื้อประโยชน์ต่อคนกลุ่มหนึ่ง หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน	๒	๒	๔	ปานกลาง
๒	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่คนกลุ่มหนึ่งหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือบุคลากรขององค์กรต้องปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับ	๓	๒	๖	ปานกลาง
๓	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน ผลประโยชน์ หรือของขวัญ ของกำนัล จากบริการตามภารกิจ	๒	๒	๔	ปานกลาง
๔	การใช้อำนาจหน้าที่ในการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ	๔	๓	๑๒	มาก

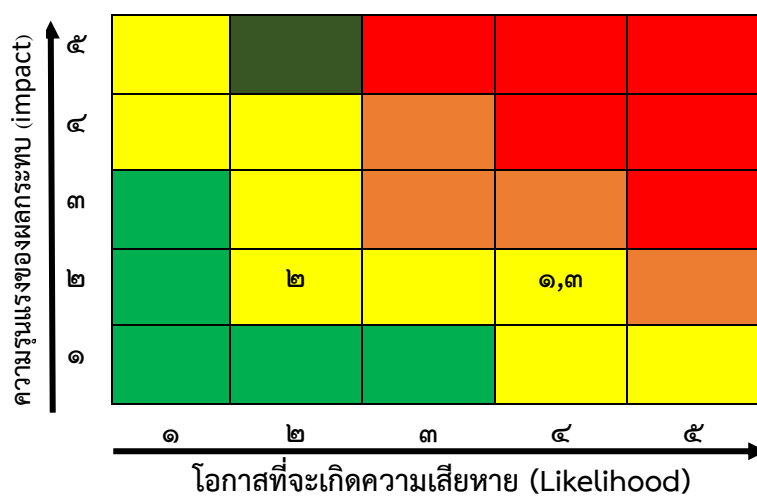
ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
การจัดซื้อจัดจ้าง					
๑	คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้อาจเกิดความผิดพลาดหรือไม่มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงการเอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๔	๒	๘	ปานกลาง
๒	จัดทำแบบรูปรายการร่างขอบเขตของงาน และคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งหรือการได้รับของแถมหรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	๒	๒	๔	ปานกลาง

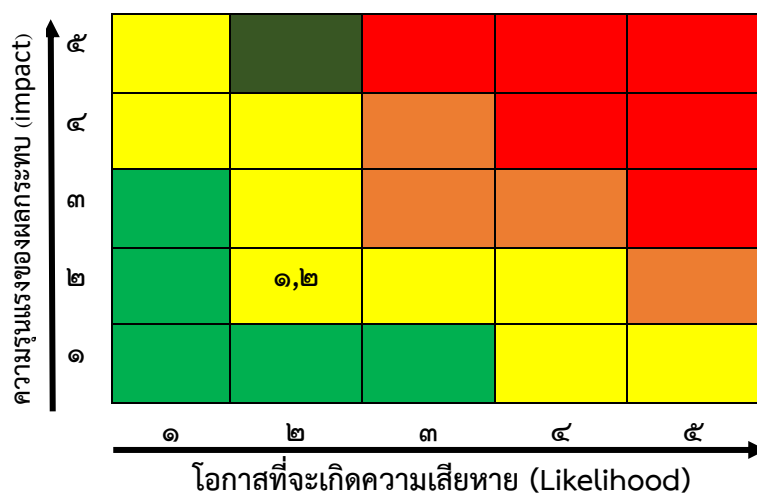
ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับความเสี่ยง
การจัดซื้อจัดจ้าง					
๓	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับ คู่สัญญา หรือตรวจรับก่อนการดำเนินงานแล้ว เสร็จจริง/อาจมีการตรวจรับงานล่าช้า เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขเจรจาเรียกร้องผลประโยชน์จากคู่สัญญา	๔	๒	๘	ปานกลาง

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score (L x I)	ระดับของความเสี่ยง
การบริหารงานบุคคล					
๑	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ที่มีการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครสอบหรือผู้ขอย้ายเพื่อให้ได้รับคัดเลือก การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือ มีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง	๒	๒	๔	ปานกลาง
๒	ผู้บริหาร/คณะกรรมการมีการเรียกรับสินบนจากผู้รับการประเมินเพื่อให้ได้รับการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงาน/เลื่อนระดับ การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง	๒	๒	๔	ปานกลาง

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ขั้นตอนที่ ๕ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘						
<p>ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘</p>						
การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ						
๑	ผู้บริหารรับนโยบายที่มีความเสี่ยงให้เกิดการทุจริต หรือเอื้อประโยชน์ต่อคนกลุ่มหนึ่งหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน	ปานกลาง	กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน - แต่งตั้งคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบชัดเจนและมีความเหมาะสม - ตรวจสอบกำกับแบะติดตามอย่างต่อเนื่อง 	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกกลุ่ม/หน่วยภายใน สพม. สุราษฎร์ธานี ชุมพร
๒	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่คนกลุ่มหนึ่งหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือบุคลากรขององค์กรต้องปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับ	ปานกลาง	กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน - สร้างความตระหนักและการรับรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายและบทลงโทษ - ร่วมประกาศเจตนารมณ์ คุณธรรมและความโปร่งใสตามประมวลจริยธรรมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา 	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกกลุ่ม/หน่วยภายใน สพม. สุราษฎร์ธานี ชุมพร

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ						
๓	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนผลประโยชน์ หรือของขวัญ ของกำนัล จากบริการตามภารกิจ	ปานกลาง	มาตรการแสดงนโยบาย No gift Policy ถ่ายทอดนโยบาย งดรับ งดให้	ประกาศนโยบาย No gift Policy ถ่ายทอดนโยบาย งดรับ งดให้ ในการประชุมที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์ของหน่วยงาน	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกกลุ่ม/หน่วย ภายใน สพม. สุราษฎร์ธานี ชุมพร
๔	การใช้อำนาจหน้าที่ในการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ	มาก	มาตรการติดตามตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่	จัดให้มีช่องทางที่เหมาะสมสำหรับแจ้งเบาะแสว่ามี การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ทางสายตรงผู้บริหารและเว็บไซต์ของหน่วยงาน	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	ทุกกลุ่ม/หน่วย ภายใน สพม. สุราษฎร์ธานี ชุมพร
การจัดซื้อจัดจ้าง						
๑	คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นอาจเกิดความผิดพลาดหรือไม่มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงการเอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	ปานกลาง	มาตรการป้องกันการรับสินบนในการจัดซื้อจัดจ้าง	อบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการเป็นคณะกรรมการและการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร สามารถดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส ปลอดจากการทุจริตและประพฤติ มิชอบ	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหารงาน การเงินและสินทรัพย์

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การจัดซื้อจัดจ้าง						
๒	จัดทำแบบรูปรายการ ร่างขอบเขตของงาน และคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง หรือการได้รับของแถมหรือผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	ปานกลาง	มาตรการป้องกันการรับสินบนในการจัดซื้อจัดจ้าง	กำหนดมาตรการป้องกันการรับสินบนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ในชั้นตอนที่ มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส ปลอดจากการทุจริตและประพฤติ มิชอบในชั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	๑ ต.ค. ๖๖ - ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
๓	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา หรือตรวจรับก่อนการดำเนินงานแล้ว เสร็จจริง/อาจมีการตรวจรับงานล่าช้า เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขเจรจาเรียกร้องผลประโยชน์จากคู่สัญญา	ปานกลาง	มาตรการป้องกันการรับสินบนในการจัดซื้อจัดจ้าง	กำหนดมาตรการป้องกันการรับสินบนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ในชั้นตอนที่ มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานพัสดุของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส ปลอดจากการทุจริตและประพฤติ มิชอบในการตรวจรับพัสดุ	๑ ต.ค. ๖๖ - ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การบริหารงานบุคคล						
๑	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ มีการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครสอบหรือผู้ขอย้ายเพื่อให้ได้รับคัดเลือก การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือ มีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ต่อพวกพ้อง	ปานกลาง	มาตรการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล	กำหนดนโยบายการบริหารงานทรัพยากรบุคคล และจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการประเมินบุคคล เพื่อการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้มีความชัดเจนเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการสรรหา พร้อมทั้งจัดทำช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนกรณีพบการทุจริตและประพฤติมิชอบในรูปแบบ QR code และสายตรงผู้บริหาร แบบท่ายประกาศรับสมัครรวมทั้งกำหนดไว้ในแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่/แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันการทุจริต/ประกาศมาตรการป้องกันการทุจริตในการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคลากรเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหารงานบุคคล
๒	ผู้บริหาร/คณะกรรมการ มีการเรียกรับสินบนจากผู้รับการประเมินเพื่อให้ได้รับการ	ปานกลาง	มาตรการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล	กำหนดนโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการประเมินบุคคล	๑ ต.ค. ๖๖ ถึง ๓๐ ก.ย. ๖๗	กลุ่มบริหารงานบุคคล

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การบริหารงานบุคคล						
	พิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงาน/เลื่อนระดับ การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง			เพื่อเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้มีความชัดเจนเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการประเมิน พร้อมทั้งจัดทำช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนกรณีพบการทุจริตและประพฤติมิชอบในรูปแบบ QR code และสายตรงผู้บริหาร แบบทำยประกาศรับสมัครรวมทั้งกำหนดไว้ในแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่		

แผนกำกับติดตามการจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											ผู้รับผิดชอบ	
		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔			
		ต.ค. ๖๖	พ.ย. ๖๖	ธ.ค. ๖๖	ม.ค. ๖๗	ก.พ. ๖๗	มี.ค. ๖๗	เม.ย. ๖๗	พ.ค. ๖๗	มิ.ย. ๖๗	ก.ค. ๖๗	ส.ค. ๖๗		ก.ย. ๖๗
๑	ประชุมการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต				←————→									ทุกกลุ่ม
๒	จัดทำรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต				←————→									กลุ่มกฎหมาย และคดี
๓	จัดทำมาตรการลดความเสี่ยงการทุจริต							←————→						ทุกกลุ่ม
๔	ติดตามการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ							←————→						ทุกกลุ่ม
๕	ติดตามการจัดทำคู่มือการป้องกันการทุจริต										←————→			ทุกกลุ่ม
๖	รายงานผลการดำเนินงานเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต										←————→			กลุ่มกฎหมาย และคดี

กลุ่มกฎหมายและคดี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ